

СХЕМА КУРСУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра адміністративного та фінансового права

Затверджено
На засіданні кафедри адміністративного
та фінансового права
юридичного факультету
Львівського національного університету імені Івана
Франка
Протоколом № _____ від «__» _____ 2022 року

СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОЦЕДУРНЕ ПРАВО»
2022-2023 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ
рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
спеціальність 081 «Право»

Львів 2022

СХЕМА КУРСУ
Силабус курсу
Адміністративно-процедурне право
2022-2023 навчального року

Назва курсу	Адміністративно-процедурне право
Адреса викладання курсу	м. Львів вул. Січових стрільців Юридичний факультет
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра адміністративного та фінансового права Юридичний факультет
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	081 – право
Викладачі курсу	Д.ю.н., проф. Школик А.М.
Контактна інформація викладачів	andriy.shkolyk@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю).
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб практикувати у різних сферах публічного адміністрування, належно реалізовувати та захищати права та інтереси приватних осіб у відносинах з адміністративними органами
Коротка анотація курсу	Дисципліна є вибірковою дисципліною з спеціальності право для освітньої програми « Бакалавр », яка викладається в 9 семестрі в обсязі 3 (90год) кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	<p>Метою вивчення вибіркової дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> • підвищення рівня компетенції щодо правового регулювання адміністративної процедури; • набуття практичних навичок застосування адміністративно-процедурного законодавства <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • опанувати базові категорії адміністративно-процедурного законодавства; • розуміти принципи загальної адміністративної процедури та способи їх застосування у публічному адмініструванні; • знати особливості правового статусу суб'єктів адміністративної процедури, їх процедурні права та обов'язки; • навчити аналізувати змістовне наповнення стадій та етапів адміністративної процедури та визначати процедурні рішення, що ухвалюються на кожній стадії провадження; • набути навички підготовки проєктів адміністративних актів, наводити їх обґрунтування, зазначати способи й порядок їх оскарження; • вміти застосовувати адміністративне оскарження як альтернативний судовому спосіб захисту порушених прав та інтересів приватних осіб.

СХЕМА КУРСУ

<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Адміністративна процедура: навч. посібник / [І.В. Бойко, О.Т. Зима, О.М. Соловйова, А.М. Школик]; за заг. ред. І.В. Бойко. Харків: Право, 2019. 206 с. 2. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України. К: Факт, 2003. 496 с. 3. Адміністративні процедури і адміністративне судочинство в Німеччині. К: Німецький фонд міжнародного правового співробітництва, 2006. 180 с. 4. Закон України «Про адміністративну процедуру»: загальні прозорі правила взаємодії між державою та громадянами й бізнесом: посібник для публічних службовців / [І. Бойко, В. Тимощук, А. Школик, Є. Школьний]. К., 2022. 76 с. 5. Картузова І.О., Осадчий А.Ю. Адміністративно-процедурне право: навч. посібник. Одеса: Юридична література, 2008. 288 с. 6. Науково-практичний коментар до проекту Закону України «Про адміністративну процедуру» / За заг. ред. В.П. Тимощука . К.: ФОП Мишалов В.Д., 2019. 460 с. 7. Тимощук В.П. Адміністративні акти: процедура прийняття та припинення дії . К.: Конус Ю, 2010. 296 с. 8. Шарая А. А. Теорія принципів адміністративно-процедурного права : монографія. Запоріжжя : Гельветика, 2019. 397 с. 9. Школик А.М. Адміністративно-процедурне законодавство та його систематизація : монографія. Одеса : Гельветика, 2020. 306 с. 10. Закон України від 17 лютого 2022 р. «Про адміністративну процедуру» https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2073-20
<p>Тривалість курсу</p>	<p>90 год.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>36 годин аудиторних занять. З них 18 годин лекцій, 18 годин лабораторних робіт/практичних занять та 54 годин самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент набуде компетентності щодо застосування адміністративно-процедурного законодавства як публічними службовцями, так і приватними особами та їх представниками, що вступають у правовідносини із адміністративними органами.</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • джерела права, у яких регулюється адміністративна процедура в Україні; • принципи загальної адміністративної процедури, якими повинні керуватись усі публічні службовці; • права та обов'язки суб'єктів адміністративної процедури; • види адміністративних проваджень та особливості їх правового регулювання; • вимоги до змісту та форми адміністративних актів; • переваги та недоліки оскарження адміністративних актів в адміністративному порядку та порядок такого оскарження; • заходи впливу, що можуть бути застосовані для примусового виконання адміністративних актів. <p>Вміти:</p>

СХЕМА КУРСУ

	<ul style="list-style-type: none"> • ефективно віднаходити інформацію у відкритих джерелах даних про загальне та спеціальне правове регулювання адміністративної процедури; • застосовувати адміністративно-процедурні норми до практичних ситуацій, які виникають у публічному адмініструванні. • готувати проекти адміністративних актів та їх належно обґрунтовувати; • готувати проекти скарг на рішення адміністративних органів у порядку адміністративного оскарження.
Ключові слова	Адміністративна процедура, адміністративне провадження, адміністративний орган, адміністративний акт
Формат курсу	Очний-дистанційний
	Проведення лекцій, практичних робіт та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Подається згідно до Схеми курсу
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру комбінований
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з адміністративного права, достатніх для сприйняття категоріального апарату. А також необхідність бути впевненими користувачами мережі Інтернет.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<ul style="list-style-type: none"> • Презентація, • лекції, • колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, тьюторство* ,навчальні спільноти і т. д.) • проектно-орієнтоване навчання, • дискусія • кейс метод, • storyline
Необхідне обладнання	Із урахуванням особливостей навчальної дисципліни. Вивчення курсу може не потребувати використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо : 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25 • контрольні заміри (модулі): 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25 • іспит/залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість 50 балів. <p>Підсумкова максимальна кількість 100 балів.</p> <p>Студенти матимуть можливість вирішувати практичні кейси, практикуватись використовувати відкриті дані та публічні реєстри.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади</p>

СХЕМА КУРСУ

	<p>можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають практично усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<p>Наводиться перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

СХЕМА КУРСУ

Ти ж. / дата / год. -	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна,	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1.	<p>Тема 1. Основні категорії адміністративно-процедурного права. Поняття й ознаки адміністративної процедури, її значення у публічному адмініструванні. Функції публічної адміністрації. Адміністративна справа. Адміністративне провадження (заявне та втручальне). Публічний інтерес. Дискреційне повноваження. Особа. Адміністративний орган. Адміністративний акт.</p>	Лекція Практичне	<p>Рекомендована література: Бойко І.В. Адміністративна процедура: поняття, ознаки й види. <i>Держ. будівництво та місц. самоврядування</i>. Зб. наук. праць. Випуск 33. 2017. С. 113 – 125. Кікінчук В. Ю. Поняття, ознаки та види адміністративних процедур. <i>Право і безпека</i>. 2020. № 2 (77). С. 64-68. Сущенко, Д. В. Різновиди адміністративних процедур та категорії їх класифікації. <i>Науковий вісник Ужгородського Національного університету: серія: Право</i>. 2018. Т. 2. Вип. 51. С. 39-42 Шарая А.А. «Адміністративна процедура» як базова категорія для з'ясування сутності адміністративно-процедурного права. <i>Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки</i>. 2021. № 4. Том 32 (71). С. 55 – 62. Школик А.М. Ключові терміни в адміністративно-процедурному законодавстві. <i>Адміністративний акт: теорія та практика: Тези доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції</i>. 9 жовтня 2017 р. За ред. професора В.М. Бевзенка. К.: ВД «Дакор», 2018. С. 155-160. Школик А.М. Адміністративна процедура та її співвідношення з суміжними поняттями <i>Вісник Львівського університету. Серія юридична</i>. № 59. Львів, 2014. С. 185-193.</p>		
2	<p>Тема 2. Правове регулювання адміністративної процедури Норми Конституції України, як основа законодавства про адміністративну процедуру. Рішення Конституційного Суду України і висновки Верховного Суду України та їх вплив на законодавство та правозастосування. Акти</p>	Лекція Практичне	<p>Рекомендована література: Бойко І.В., Соловйова О.М. Законодавство про адміністративну процедуру. <i>Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції</i>. 2017. Випуск 5. С. 86 — 90. Бойко І. Роль судової практики у формуванні концепції адміністративної процедури. <i>Адміністративне право і процес</i>. 2020. № 3 (30). С. 27 – 39. Гаджієва Ш.Н., Коломоєць Т.О. Кодекс як джерело адміністративно-процедурного права України: пріоритети розробки в умовах сучасних правотворчих процесів. <i>Актуальні</i></p>		

СХЕМА КУРСУ

	<p>органів Ради Європи щодо адміністративної процедури. Місце загального Закону України «Про адміністративну процедуру» в системі законодавства та сфера його дії. Загальний, рамкові та спеціальні закони про адміністративну процедуру. Підзаконні нормативно-правові акти.</p>		<p><i>проблеми держави і права</i>. 2014. № 74. С. 137-148.</p> <p>Пухтецька А.А. <i>Адміністративна процедура: питання кодифікації вітчизняного законодавства</i>. Часопис Київського університету права. 2009. № 3. С. 97-104.</p> <p>Школик А.М. Концепція загального закону (кодексу) про адміністративну процедуру. <i>Право України</i>. 2018. № 11. С. 119-137.</p> <p>Школик А.М. Концепція доброго адміністрування та її вплив на адміністративно-процедурне законодавство. <i>Вісник Львівського університету. Серія юридична</i>. 2018. № 66. С. 138-146.</p>		
3	<p>Тема 3. Принципи адміністративної процедури</p> <p>Значення принципів адміністративної процедури. Верховенство права. Законність. Рівність учасників перед законом. Використання повноважень з належною метою. Обґрунтованість та визначеність. Безсторонність (неупередженість) адміністративного органу. Добросовісність і розсудливість. Пропорційність. Відкритість. Своєчасність і розумний строк. Ефективність. Презумпція правомірності дій та вимог особи. Офіційність.</p>	<p>Лекція Практичне</p>	<p>Рекомендована література:</p> <p>Плахотнюк Н., Криворучко І. Принципи ефективності, розумного строку та оперативності адміністративної процедури: зміст і застосування органами публічного управління. <i>Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України</i>. 2019. Вип. 1. С. 90–98.</p> <p>Шарая А. Принципи адміністративно-процедурного права: з'ясування змісту. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2019. № 4. С. 179–181.</p> <p>Школик А.М. Значення та перелік принципів адміністративної процедури. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. 2017. № 2. С. 91–98. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_Jur_2017_2_13</p>		
4	<p>Тема 4. Суб'єкти адміністративної процедури</p> <p>Компетенція адміністративного органу: предметна і територіальна. Повноваження адміністративного органу. Публічне правонаступництво. Адміністративна взаємодопомога. Учасники адміністративної процедури. Адресат (у т.ч. заявник, скаржник).</p>	<p>Лекція Практичне</p>	<p>Рекомендована література:</p> <p>Адміністративна процедура: навч. посібник / [І.В. Бойко, О.Т. Зима, О.М. Соловйова, А.М. Школик]; за заг. ред. І.В. Бойко. Харків: Право, 2019. С. 68-88.</p> <p>Бойко І. В. Учасники адміністративної процедури. <i>Державне будівництво та місцеве самоврядування</i>: зб. наук. пр. / редкол.: С. Г. Сergyoga та ін. Харків: Право, 2017. Вип. 34. С. 169–175.</p> <p>Науково-практичний коментар до проекту Закону України «Про адміністративну процедуру» / За заг. ред. В.П. Тимошука. – К.: ФОП Мишалов В.Д., 2019. С. 84-162.</p>		

СХЕМА КУРСУ

	<p>Заінтересована особа. Права й обов'язки учасників адміністративної процедури. Представництво інтересів особи.</p> <p>Особи, які сприяють розгляду справи: свідки, експерти, спеціалісти, перекладачі.</p>				
5	<p>Тема 5. Види адміністративних проваджень та їх стадії</p> <p>Види адміністративних проваджень (прості та складні). Стадії та етапи адміністративного провадження. Ініціювання та початок. Підготовка справи до вирішення. Дослідження обставин адміністративної справи та збирання доказів. Невідкладний розгляд та вирішення справи. Письмове адміністративне провадження. Автоматичний режим. Заслуховування учасників. Проведення слухання у справі.</p>	<p>Лекція Практичне</p>	<p>Рекомендована література:</p> <p>Адміністративна процедура: навч. посібник / [І.В. Бойко, О.Т. Зима, О.М. Соловйова, А.М. Школик]; за заг. ред. І.В. Бойко. Харків: Право, 2019. С. 95-119.</p> <p>Бойко І. В., Різун Р. Л., Тарадуда О. Є. Ініціювання адміністративної процедури. Журнал східноєвропейського права. 2019. № 62. С. 30 – 37.</p> <p>Науково-практичний коментар до проекту Закону України «Про адміністративну процедуру» / За заг. ред. В.П. Тимошука . – К.: ФОП Мишалов В.Д., 2019. С. 209-328.</p> <p>Школик А.М. Принцип офіційного дослідження та його особлива роль для адміністративної процедури <i>Вісник Львівського університету. Серія юридична.</i> № 69. Львів, 2019. С. 81-89.</p>		
6.	<p>Тема 6. Адміністративний акт</p> <p>Зміст адміністративного акта, його структурні елементи. Мотивування (обґрунтування) адміністративного акта. Набрання адміністративним актом чинності. Порядок та способи доведення адміністративного акта до відома особи. Публічне оголошення адміністративного акта. Чинність адміністративного акта. Припинення дії адміністративного акта. Нікчемність адміністративного акта.</p>	<p>Лекція Практичне</p>	<p>Рекомендована література:</p> <p>Науково-практичний коментар до проекту Закону України «Про адміністративну процедуру» / За заг. ред. В.П. Тимошука . К.: ФОП Мишалов В.Д., 2019. С. 329-360.</p> <p>Мандюк О. О. Поняття та ознаки індивідуальних адміністративних актів. <i>Митна справа.</i> 2014. Спец. вип. С. 126–130.</p> <p>Тимошук В.П. <i>Адміністративні акти: процедура прийняття та припинення дії</i> . К.: Конус Ю, 2010. 296 с.</p>		
7	<p>Тема 7. Адміністративне оскарження</p>	<p>Лекція Практичне</p>	<p>Рекомендована література:</p> <p>Адміністративна процедура: навч. посібник / [І.В. Бойко, О.Т. Зима, О.М. Соловйова, А.М.</p>		

СХЕМА КУРСУ

	<p>Право на адміністративне оскарження. Форма та зміст скарги. Порядок подання скарги. Суб'єкт розгляду скарги. Строк подання скарги та його поновлення. Залишення скарги без розгляду. Початок адміністративного провадження за скаргою. Підготовка та перегляд справи за скаргою. Порядок розгляду скарг. Рішення за скаргою.</p>		<p>Школик]; за заг. ред. І.В. Бойко. Харків: Право, 2019. С. 131-148. Науково-практичний коментар до проекту Закону України «Про адміністративну процедуру» / За заг. ред. В.П. Тимошука . К.: ФОП Мишалов В.Д., 2019. Лученко Д.В. <i>Механізм оскарження в адміністративному праві: теоретичні й прикладні аспекти</i>. монографія. Харків: Право, 2017. 440 с. Школик А.М. Адміністративне оскарження у системі місцевого самоврядування. <i>Вибори і демократія</i>. 2006. № 3 (9). С. 69-76.</p>		
8	<p>Тема 8. Виконання адміністративних актів Звернення до виконання адміністративного акта. Заходи впливу. Орган виконання адміністративного акта. Виконання дій за рахунок зобов'язаної особи. Грошове стягнення. Безпосередній вплив. Попередження про застосування заходів впливу. Застосування примусових заходів</p>	<p>Лекція Практичне</p>	<p>Рекомендована література: Адміністративна процедура: навч. посібник / [І.В. Бойко, О.Т. Зима, О.М. Соловйова, А.М. Школик]; за заг. ред. І.В. Бойко. Харків: Право, 2019. С. 149-158. Науково-практичний коментар до проекту Закону України «Про адміністративну процедуру» / За заг. ред. В.П. Тимошука . К.: ФОП Мишалов В.Д., 2019. С. 428-454.</p>		
9	<p>Тема 9 Відкликання та визнання недійсним адміністративного акта Загальні умови відкликання або визнання недійсним адміністративного акта. Умови правомірності адміністративного акта. Відкликання правомірного адміністративного акта. Визнання протиправного адміністративного акта недійсним. Перегляд адміністративного акта за нововиявленими обставинами. Повернення, відшкодування шкоди у зв'язку з відкликанням або визнанням недійсним чи протиправним адміністративного акта.</p>	<p>Лекція Практичне</p>	<p>Рекомендована література: Науково-практичний коментар до проекту Закону України «Про адміністративну процедуру» / За заг. ред. В.П. Тимошука . К.: ФОП Мишалов В.Д., 2019. С. 394-428. Мандюк О. О. Поняття та підстави припинення дії індивідуальних адміністративних актів. <i>Науковий вісник Херсонського державного університету</i>. Серія «Юридичні науки». 2016. Вип. 3, Том 1. С. 158–161. Школик А. Скасування та відкликання індивідуальних адміністративних актів. <i>Вісник Львівського університету</i>. Сер. : Юридична. 2013. Вип. 58. С. 176-181. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_yu_2013_58_27 Школик А.М. Правове регулювання відкликання адміністративних актів <i>Адміністративне право і процес</i>. № 1(3). 2013. С. 21-26.</p>		